

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Dydaktyka geografii II		5.1.0186	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Pracownia Dydaktyki Geografii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska, Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Teresa Sadoń-Osowiecka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3 udział w zajęciach -2 ECTS; praca własna - 1 ECTS; razem 3 ECTS	
Ćw. audytoryjne			
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. audytoryjne: 45 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2019/2020 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Gry symulacyjne - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Praca w grupach - Projektowanie doświadczeń - Wykład konwersatoryjny - Wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		Podstawowe kryteria oceny	
		zaplanowanie lekcji	
		• Przeprowadzanie symulacji fragmentu lekcji	
		• stosowanie różnych metod aktywizujących	
		• Skonstruowanie sprawdzianu	
		• Przygotowanie pracy domowej	
		• kolokwium z zakresu dydaktyki geografii oraz podstawowych pojęć związanych z dydaktyką	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
psychologia, pedagogika, podstawy dydaktyki			
B. Wymagania wstępne			
podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki, psychologii, szczególnie dotycząca etapów rozwojowych człowieka, podejść i ideologii dydaktycznych; umiejętność interpretacji zachowań uczniów w szkole			
Cele kształcenia			

przygotowanie merytoryczne do zawodu nauczyciela geografii w szkole ponadpodstawowej

Treści programowe

1. Lekcja. Formalna struktura lekcji jako jednostki metodycznej. Sytuacje wpływające na przebieg lekcji. Typy i modele lekcji w zakresie przedmiotu (rodzaju zajęć). Nauczycielskie i uczniowskie rytuały lekcji. Planowanie lekcji. Formułowanie celów lekcji i dobór treści nauczania.
2. Metody i zasady nauczania. Konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące. Metoda projektów. Praca badawcza ucznia. Dobór metod dydaktycznych.
3. Formy pracy. Organizacja pracy w klasie, praca w grupach. Indywidualizacja nauczania. Formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu (rodzaju zajęć): wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia. Praca domowa.
4. Projektowanie środowiska materialnego lekcji. Organizowanie przestrzeni klasy szkolnej. Środki dydaktyczne: podręczniki, pakiety edukacyjne i pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie. Edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjnej.
5. Kontrola i ocena efektów pracy uczniów. Konstruowanie testów i sprawdzianów. Ocenianie i jego rodzaje. Ocenianie bieżące, semestralne i roczne. Ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne. Funkcje oceny. Egzaminy kończące etap edukacyjny.
6. Efektywność nauczania. Warsztat pracy nauczyciela. Wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela. Sprawdzanie i ocenianie jakości kształcenia. Ewaluacja. Analiza oraz ocena własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Wykaz literatury

- Arends R. I. 1995. Uczymy się nauczać. WSiP, Warszawa.
- Kruszewski K. (red.). 2004. Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela, PWN, Warszawa
- Niemierko B., 1999, Pomiar wyników kształcenia, WSiP, Warszawa
- Piskorz S. 1997, Zarys dydaktyki geografii. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa
- Sadoń-Osowiecka T., 2009, Konstruowanie wiedzy geograficznej w klasach gimnazjalnych. Możliwości i zaniedbania, Impuls Oficyna Wydawnicza, Kraków.
- Winklewski J. 1988, Podstawy nauczania geografii, PZWS, Warszawa
- A.2. studiowana samodzielnie przez studenta
- Dylikowa A. Dydaktyka geografii w szkole podstawowej
- Klus-Stańska D. 2002. Konstruowanie wiedzy w szkole. Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn.
- Nałkowski W. 1968. Dydaktyka geografii. Wybór pism. Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa
- Pulinowa M. Z. (red.), 1996. Człowiek bliżej Ziemi. O teoretycznych podstawach nauczania geografii i ich praktycznym wykorzystaniu. PZWS, Warszawa
- Sadoń-Osowiecka T. (red.) 2015. Miejsce, przestrzeń, krajobraz - edukacyjne znaki, Wyd. UG, Gdańsk
- B. Literatura uzupełniająca
- Geografia w Szkole. Czasopismo dla Nauczycieli
- Niemierko B., 2007, Kształcenie szkolne. Podręcznik skutecznej dydaktyki, Wyd. Akadem. I Profesjonalne, Warszawa.

Efekty kształcenia**(obszarowe i kierunkowe)**

Posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych zadań szkoły

Wiedza

st.kszt. I.1.2 Wyjaśnia podstawowe pojęcia z zakresu dydaktyki geografii
Sposób weryfikacji: kolokwium

st.kszt. I.1.2f,i Charakteryzuje narzędzia diagnozujące poziom osiągnięć ucznia (uwzględniające specjalne potrzeby edukacyjne) i uzasadnia potrzebę indywidualizowania
Sposób weryfikacji: Praca na zajęciach

st.kszt. I.1.2j Wyjaśnia znaczenie badań ewaluacyjnych w pracy nauczyciela
Sposób weryfikacji: dyskusja

st.kszt. I.1.2, st.kszt. I.2.1.j Wymienia metody nauczania i dobiera je w zależności od kontekstu; ocenia ich przydatność w konkretnych sytuacjach
Sposób weryfikacji: kolokwium

Umiejętności

St.kszt. I.1.3 Posiada umiejętności niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i

dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów
Sposób weryfikacji: Analiza przygotowanych prac studenta

I.1.4 Wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów
Sposób weryfikacji: Analiza przygotowanych prac studenta, obserwacja podczas zajęć

st.kszt. I.2.2.d Potrafi posługiwać się wiedzą z zakresu dydaktyki i metodyki szczegółowej, w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na III i IV etapie edukacyjnym
Sposób weryfikacji: Analiza prac, udział w dyskusji, obserwacja podczas zajęć, kolokwium

I.2.2.d Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością dydaktyczną, korzystając z różnych źródeł (zarówno polsko, jak i obcojęzycznych) i nowoczesnych technologii.
Sposób weryfikacji: Udział w dyskusji, analiza prac, obserwacja podczas zajęć

I.2.2.e Posiada umiejętności diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie sytuacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, opracowanie wyników obserwacji, formułowanie wniosków
Sposób weryfikacji: dyskusja

I.2.2.g Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych związanych z III i IV etapem edukacyjnym
Sposób weryfikacji: Analiza prac, obserwacja podczas zajęć

I.2.2.h Dobiera i wykorzystuje dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań dydaktycznych oraz wykorzystuje nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej

I.2.2.n Potrafi analizować własne działania dydaktyczne i wskazywać obszary, wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne
Sposób weryfikacji: Dyskusja, obserwacja podczas zajęć

Kompetencje społeczne (postawy)

Kompetencje społeczne (postawy)

I.2.3.f Terminowo realizuje prace indywidualne i zespołowe;
Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach

st.kszt. I.2.2.m, I.1.5 Potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role, także funkcje kierownicze; umie podejmować i wyznaczać zadania, posiada elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań dydaktycznych, posiada umiejętność współpracy z innymi nauczycielami
Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach

st.kszt. I.1.3 Posiada kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i

dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów

Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach, analiza prac

Potrafi komunikować się z uczniem i jego opiekunami

Sposób weryfikacji: Obserwowanie na zajęciach

st.ksz. I.1.6 Charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością,

refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności

Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach, udział w dyskusjach

st.ksz. I.2.3.a Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie

potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje

oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań

dydaktycznych

Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach

st.ksz. I.2.3.c Ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych

działań dydaktycznych w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami

edukacyjnymi

Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach, analiza prac

I.2.3.f Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje

działania dydaktyczne

Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach, analiza prac

Kontakt

geotso@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Praktyka pedagogiczna I (wrzesień, po I roku)		7.1.0175	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Pracownia Dydaktyki Geografii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska, Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Teresa Sadoń-Osowiecka; mgr Aleksandra Sęk			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Praktyki		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w praktykach dydaktycznych 30 godzin;	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG		udział w zaliczeniu 2 godziny;	
Liczba godzin		udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 3 godziny;	
Praktyki: 30 godz.		Łączna liczba godzin: 35 godzin;	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie dziennika praktyki, przygotowanie się do lekcji	
		25 godzin;	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 60 godzin	
Cykl dydaktyczny			
2019/2020 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Ćwiczenia		Sposób zaliczenia	
Podejmowanie działań w roli nauczyciela geografii		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- Ćwiczenia	
		1. dziennik praktyki	
		2. ocen wystawiona przez nauczyciela-opiekuna praktyk	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Ćwiczenia	
		1. kompletność wpisów w dzienniku praktyki; jakość zapisanych obserwacji i refleksji dotyczących pracy z młodzieżą	
		2. sposób uzasadniania swojego stanowiska (osadzenie w teoriach psychologicznych i pedagogicznych)	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			

A. Wymagania formalne

Psychologia, pedagogika, dydaktyka geografii

B. Wymagania wstępne

umiejętność interpretowania sytuacji, podstawowe kompetencje społeczne, umiejętność planowania i przeprowadzania działań dydaktycznych

Cele kształcenia

Przygotowanie merytoryczne do wykonywania zawodu nauczyciela w szkole ponadgimnazjalnej. Zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;

Treści programowe**B. Problematyka ćwiczeń**

- 1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) obserwowanie:
  - a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów,
  - b) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji (zajęć),
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
  - f) sposobu oceniania uczniów,
  - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
  - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
  - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
  - a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć),
  - b) organizowaniu pracy w grupach,
  - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
  - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
  - e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
  - f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - g) organizowaniu przestrzeni klasy,
  - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 4) pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:
  - a) planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
  - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej,
  - c) organizację i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
  - d) wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
  - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów,
  - f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
  - g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
  - h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,
  - j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi), k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - l) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
  - a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
  - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacji zamierzonych celów,
  - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć),

Wykaz literatury

Podręczniki szkolne literatura dydaktyczna	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	<p>Wiedza</p> <p>I.2.1a-m Interpretuje w świetle poznanych teorii psychologiczno-pedagogicznych obserwowane sytuacje Sposób weryfikacji: Rozmowa, dokumentacja praktyki</p> <p>I.2.1a-m Wyjaśnia zastosowanie wiedzy teoretycznej w praktyce Sposób weryfikacji: Rozmowa, dokumentacja</p>
	<p>Umiejętności</p> <p>I. 2.2a-n</p> <p>a) potrafi dokonywać obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych,</p> <p>b) potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz psychologii do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji,</p> <p>c) potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacyjnych,</p> <p>d) potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną (dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą), korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i obcym) i nowoczesnych technologii,</p> <p>e) posiada umiejętności diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie sytuacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, opracowywanie wyników obserwacji i formułowanie wniosków,</p> <p>f) posiada rozwinięte kompetencje komunikacyjne: potrafi porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, dialogowo rozwiązywać konflikty i konstruować dobrą atmosferę dla komunikacji w klasie szkolnej,</p> <p>g) potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych związanych z odpowiednimi etapami edukacyjnymi,</p> <p>h) potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) oraz wykorzystywać nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej,</p> <p>i) potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania, posiada umiejętność pracy z grupą (zespołem wychowawczym, klasowym),</p> <p>j) potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie,</p> <p>k) potrafi pracować z uczniami, indywidualizować zadania i dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz zmian zachodzących w świecie i w nauce,</p> <p>l) potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności,</p> <p>m) potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role; umie podejmować i wyznaczać zadania; posiada elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), posiada umiejętność współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów,</p> <p>n) potrafi analizować własne działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze) i wskazywać obszary wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne Sposób weryfikacji: Rozmowa, dokumentacja, opinia nauczyciela-opiekuna praktyki</p>
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>I3a-g</p> <p>a) ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę</p>

ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych),
 b) jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela,
 c) ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 d) ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; wykazuje cechy refleksyjnego praktyka,
 e) ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów,
 f) odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze),
 g) jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły;
 Sposób weryfikacji: Rozmowa, dokumentacja, opinia nauczyciela-opiekuna praktyki

Kontakt

geotso@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Praktyka pedagogiczna II		7.1.0393	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Pracownia Dydaktyki Geografii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska, Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Teresa Sadoń-Osowiecka; mgr Aleksandra Sęk			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3 Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego: udział w praktykach dydaktycznych 30 godzin; udział w zaliczeniu 2 godziny; udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 3 godziny; Łączna liczba godzin: 35 godzin; Liczba punktów ECTS: 1 Praca własna studenta: przygotowanie dziennika praktyki, przygotowanie się do lekcji 25 godzin; Liczba punktów ECTS: 1 Sumaryczny nakład pracy studenta: 60 godzin	
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG			
Liczba godzin			
Praktyki: 45 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2019/2020 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Ćwiczenia Podejmowanie działań w roli nauczyciela geografii		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- Ćwiczenia 1. dziennik praktyki 2. ocena wystawiona przez nauczyciela-opiekuna praktyk - wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Ćwiczenia 1. kompletność wpisów w dzienniku praktyki; jakość zapisanych obserwacji i refleksji dotyczących pracy z młodzieżą 2. sposób uzasadniania swojego stanowiska (osadzenie w teoriach psychologicznych i pedagogicznych)	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			

A. Wymagania formalne

Psychologia, pedagogika, dydaktyka geografii

B. Wymagania wstępne

umiejętność interpretowania sytuacji, podstawowe kompetencje społeczne, umiejętność planowania i przeprowadzania działań dydaktycznych

Cele kształcenia

Przygotowanie merytoryczne do wykonywania zawodu nauczyciela w szkole ponadgimnazjalnej. Zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;

Treści programowe**B. Problematyka ćwiczeń**

1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;

2) obserwowanie:

- a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów,
  - b) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji (zajęć),
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
  - f) sposobu oceniania uczniów,
  - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
  - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
  - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
- a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć),
  - b) organizowaniu pracy w grupach,
  - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
  - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
  - e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
  - f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - g) organizowaniu przestrzeni klasy,
  - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

4) pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:

a) planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych, B. Problematyka ćwiczeń

1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;

2) obserwowanie:

- a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów,
  - b) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji (zajęć),
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
  - f) sposobu oceniania uczniów,
  - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
  - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
  - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
- a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć),
  - b) organizowaniu pracy w grupach,
  - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
  - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,

- e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
- f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
- g) organizowaniu przestrzeni klasy,
- h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 4) pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:
  - a) planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
  - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej,
  - c) organizację i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
  - d) wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
  - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów,
  - f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
  - g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
  - h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,
  - j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi), k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - l) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
  - a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
  - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacji zamierzonych celów,
  - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć),

Wykaz literatury

podręczniki szkolne,
literatura dydaktyczna

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)

Znajomość specyfiki nauczania geografii

Wiedza

I.2.1a-m Interpretuje w świetle poznanych teorii psychologiczno-pedagogicznych obserwowane sytuacje
Sposób weryfikacji: Rozmowa, dokumentacja praktyki

I.2.1a-m Wyjaśnia zastosowanie wiedzy teoretycznej w praktyce
Sposób weryfikacji: Rozmowa, dokumentacja

Umiejętności

- I. 2.2a-n
  - a) potrafi dokonywać obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych,
  - b) potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz psychologii do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji,
  - c) potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacyjnych,
  - d) potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną (dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą), korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i obcym) i nowoczesnych technologii,
  - e) posiada umiejętności diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie sytuacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, opracowywanie wyników obserwacji i formułowanie wniosków,
  - f) posiada rozwinięte kompetencje komunikacyjne: potrafi porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, dialogowo rozwiązywać konflikty i konstruować dobrą atmosferę dla komunikacji w klasie szkolnej,

- g) potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych związanych z odpowiednimi etapami edukacyjnymi,
- h) potrafi dobrać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) oraz wykorzystywać nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej,
- i) potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania, posiada umiejętność pracy z grupą (zespołem wychowawczym, klasowym),
- j) potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie,
- k) potrafi pracować z uczniami, indywidualizować zadania i dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz zmian zachodzących w świecie i w nauce,
- l) potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności,
- m) potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role; umie podejmować i wyznaczać zadania; posiada elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), posiada umiejętność współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów,
- n) potrafi analizować własne działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze) i wskazywać obszary wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne
- Sposób weryfikacji: Rozmowa, dokumentacja, opinia nauczyciela-opiekuna praktyki

Kompetencje społeczne (postawy)

I.2.3a-g

- a) ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych),
- b) jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela,
- c) ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- d) ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; wykazuje cechy refleksyjnego praktyka,
- e) ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów,
- f) odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze),
- g) jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły;
- Sposób weryfikacji: Rozmowa, dokumentacja, opinia nauczyciela-opiekuna praktyki

Kontakt

geotso@ug.edu.pl